

АНОТАЦІЯ

Акімов А.В. Концептуальні основи електронного урядування в системі місцевих громад. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з публічного управління та адміністрування за спеціальністю 281 – «Публічне управління і адміністрування». – Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2021.

У кваліфікаційній роботі визначено рівень наукової розробленості проблематики дослідження та встановлено, що багато науковців розглядали в своїх працях питання загальних та специфічних аспектів застосування ефективних механізмів управління у місцевому самоврядуванні, публічному управлінні та менеджменті, однак існує нагальна необхідність у реалізації системного підходу до питань електронного урядування у діяльності органів місцевого самоврядування та життєдіяльності місцевих громад, розробки заходів практичної реалізації місцевого самоврядування та забезпечення участі громадян в процесах управління. Специфікою вивчення методів електронного урядування є той факт, що теорія публічного управління (як і менеджменту, у цілому) не завжди встигає за практичною сферою, розвитком та впровадженням інформаційних технологій в управлінні.

В дисертаційній роботі детально розглянута структура управління притаманна демократичному суспільства, як передумова для організації ефективного публічного управління. Наявність демократії, як форми державного управління забезпечує формування громадянського суспільства, тобто тієї частини суспільства, що забезпечує ефективне управління та взаємодію з органами державного управління, що реально впливають на ситуацію в державі та визначають ключові вектори державної політики.

Електронна демократія являє собою високотехнологічне відображення

демократії реальної, яка існує в суспільстві. Електронною демократією називають суспільний устрій, який передбачає участь громадян у процесах публічного управління і місцевого самоврядування з використанням цифрових засобів обробки, передачі, зберігання та інтерпретації інформації. Електронна демократія передбачає більш свідому та неупереджену участь громадян в публічному управлінні, оскільки в такий спосіб локалізується суб'єктивізм та політична заангажованість, що властиві традиційній «аналоговій» демократії.

Доступність та легкість цифрових комунікацій забезпечує доступ до інформації, що використовується в процесі публічного управління та значно підвищує рівень якості управлінських процедур.

Електронна демократія передбачає підвищення технологічної та цифрової грамотності населення громад. Активною є саме та частина суспільства, що використовує соціальні мережі, цифрові пристрої, мобільні додатки для забезпечення своєї життєдіяльності. Однак, при цьому залишається низка соціальних груп, які не мають можливості приймати участь в процесах самоврядування та публічного управління.

Аналіз міжнародного досвіду різних країн свідчить про невідворотність прийняття демократії суспільством, яке розвивається і неприйняття в тих країнах, що знаходяться в стані стагнації.

Рівень демократії прямо впливає на стан та можливості впровадження електронного врядування на рівні держави та місцевих громад. Інструменти електронної демократії використовуються, в першу чергу, для задоволення суспільного попиту на участь в управлінському процесі.

В сфері управління місцевими територіальними громадами в умовах децентралізації має місце незбалансованість управлінського впливу. Відбувається перерозподіл фінансових ресурсів та відповідних інформаційних потоків, які забезпечують функціонування економічної системи, як єдиного комплексного механізму, що управляє громадою. Контекст самоврядування додає складнощів, оскільки визначає питання життєдіяльності громади та потребує адекватного зворотного зв'язку.

У роботі досліджено основні поняття та категорії електронного урядування та електронної демократії, а також методи впровадження електронного врядування у публічному управлінні в системі місцевих громад.

Удосконалено понятійно-категоріальний апарат електронного урядування та пов'язаних з ним понять, як форми та методу публічного управління, що використовується в органах місцевого самоврядування для підвищення якості публічного управління, забезпечення високої якості управлінських рішень, прозорості та економності апарату управління. Подальший розвиток надано понятійно-категоріальному апарату електронного урядування, зокрема надано трактування поняттям: “електронне урядування”, “електронна демократія”, “інформаційні ресурси”, “цифрова трансформація”, “діджиталізація управління”, “архітектура електронного урядування”, “платформа електронного урядування”.

Дослідження сучасного стану та перспектив розвитку електронного урядування в Україні та в світі дозволило запропонувати новий концептуальний підхід щодо реінжинірингу управлінських процедур, як процедур органів місцевого самоврядування через впровадження цифрових технологій в процес прийняття управлінських рішень, організаційно-технологічних змін в структурі публічного управління та адміністрування, а також удосконалити інституціональні засади впровадження інструментів електронного урядування, через використання цифрових технологій та відповідних інструментів створюється реальне підґрунтя для ефективного урядування.

З'ясовано, що основою ефективного управління місцевою територіальною громадою є наявність щільних взаємозв'язків між структурними елементами територіальної громади, а саме: органами місцевого самоврядування, органами державної влади, підприємствами та громадянами.

Консолідовано та узагальнено зарубіжний досвід та практики впровадження електронного урядування в системі публічного управління і адміністрування. Проаналізовано історичну еволюцію електронного

урядування в Україні, нормативно-правову базу, яка регулює відносини в сфері інформаційних технологій та електронної демократії.

Фактор демократії, як активності населення в процесі управління розглядається, як ключова умова ефективного управління суспільством. Місцеве самоврядування розглядається не тільки як право на управління життєдіяльністю територіальної громади, а й так, як механізм зворотного зв'язку, який за умови правильної організації управлінського процесу є ефективним та економічно більш доцільним. Електронне урядування підвищує швидкість управлінського процесу, прозорість управлінських процедур, які забезпечують зворотний зв'язок із суб'єктом управління без впливу «людського фактору».

Електронне урядування знижує транзакційні видатки домогосподарств, дозволяючи уникати зайвих витрат часу на проходження дозвільних процедур. Важливим аспектом економічності, який було розглянуто в роботі стала економія адміністративних видатків місцевої громади, що виникає в результаті організації мережі адміністративних послуг.

Розглянуто індекси глобальної конкурентоспроможності територій, в тому числі такі їх складові, як: насиченість територій мережевими технологіями, поширення Інтернету, інноваційність, рівень освіти та готовність до змін. З'ясовано, що саме електронна демократія являє собою платформу для реалізації електронного врядування, комплексом невід'ємних умов, без яких впровадження електронного врядування є неможливою. Концептуальні основи електронного врядування являють собою план послідовних дій з боку громади, органів місцевого самоврядування, які забезпечуватимуть впровадження електронного врядування в місцевих громадах.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, територіальна громада, електронне врядування, електронна демократія, платформа, влада

SUMMARY

Akimov A.V. Conceptual foundations of e-government in the system of local communities. – Qualified scientific work on the rights of a manuscript.

Thesis for a Degree of Doctor of Philosophy in Public Management and Administration, specialty 281 – «Public Management and administration». – Classic Private University, Zaporizhzhia, 2021.

The qualification work determines the level of scientific development of research issues and establishes that many scholars have considered in their work the general and specific aspects of effective governance in local government, public administration and management, but there is there is an urgent need to implement a systematic approach to e-government in the activities of local governments and local communities, to develop measures for the practical implementation of local government and ensure citizen participation in governance processes. The specificity of the study of e-government methods is the fact that the theory of public administration (as well as management in general) does not always keep up with the practical field, development and implementation of information technology in management.

The structure of management is inherent in the dissertation work for a democratic society, as a prerequisite for the organization of effective public administration. The existence of democracy as a form of government ensures the formation of civil society, ie the part of society that provides effective governance and interaction with government agencies that really affect the situation in the state and determine the key vectors of public policy.

E-democracy is a high-tech reflection of the real democracy that exists in society. E-democracy is a social system that involves citizens in the processes of public administration and local self-government using digital means of processing, transmission, storage and interpretation of information. E-democracy implies a more conscious and impartial participation of citizens in public administration, as it

localizes the subjectivism and political affiliation inherent in traditional "analogue" democracy.

The availability and ease of digital communications provides access to information used in the process of public administration and significantly improves the quality of management procedures.

E-democracy involves increasing the technological and digital literacy of communities. Active is the part of society that uses social networks, digital devices, mobile applications to ensure their livelihoods. However, there are still a number of social groups that do not have the opportunity to participate in the processes of self-government and public administration.

Analysis of the international experience of different countries shows the inevitability of democracy in a developing society and rejection in those countries that are in a state of stagnation.

The level of democracy directly affects the state and opportunities for the implementation of e-government at the level of the state and local communities. The tools of e-democracy are used primarily to meet public demand for participation in the governance process.

The main concepts and categories of e-government and democracy, as well as methods of implementing e-surveillance in public administration are studied in the work. Interpretation of e-government and related concepts as form and method of public administration which is used in local governments to improve the quality of public administration, ensuring high quality management decisions is improved. Further development was given to the conceptual and categorical apparatus of e-government, in particular, the interpretation of the concepts: "e-government", "e-democracy", "information resources", "digital transformation", "digitalization of governance", "architecture of e-government", "e-government platform".

The study of the current state and prospects of e-government in Ukraine and the world allowed to propose a conceptual approach to reengineering management procedures as procedures of local governments through the introduction of digital technologies in management decision-making, organizational and technological

changes in public management and administration, as well as to improve the institutions of e-government tools, where activities through councils and the executive staff of local governments, by building new schemes of interaction between the community and local government leaders using digital technologies and relevant tools create a real basis for effective governance.

Efficiency of local governments increases through the introduction of digital technologies in management decision-making, organizational and technological changes in public administration and regulation. also to improve the institutional framework for the implementation of e-government mechanism, due the use of digital technologies and on the background that creates by real basis for effective public governance and administration.

It was found that the basis of effective management of the local community is the presence of close relationships between the structural elements of the community, namely: local governments, public authorities, businesses and citizens.

The theoretical and methodological bases of the system of public administration of territorial communities and the concept of “electronic democracy” is defined as purposeful activity of local government bodies which ensures optimal functioning and development of relations with society and individuals, efficient and rational use of land resources within the territorial community are generalized, in order to socio-economic development of community territories, ensuring the functioning of communication and relations and land rights of community members. Normative-legal provision in the system of land resources management is analyzed and it is established that for further development of the system of land resources management at the level of territorial communities it is necessary to improve the norms of the current legislation.

Problems of formation of the system of management of information resources of territorial communities, among which legislative unresolved issues between installation, are revealed. The directions of optimization of land resources management, which provide for the implementation of a set of works according to a certain scheme, are substantiated. The state of land resources of communities as an

investment-attractive resource of their territories is analyzed. It is established that the investment attractiveness of land can be determined by assessing it according to certain criteria. The choice among them is made in each individual case and depends on the purpose for which the land can be used as an operating basis or means of production. The peculiarities of land use within the community are revealed. The main provisions of self-government control as a management function of local governments, aimed at compliance with the provisions of land and other environmental legislation on the use and protection of land within the territorial community are reasoned. The role of public control in the electronic democracy for the territorial community is determined.

The expediency of long-term planning and implementation of a certain set of works provided by regulations on the organization of community territory is substantiated. Planning of territories at the level of local self-government is planned as a process of establishing and implementing a certain procedure for rational and efficient use of the territory and completing such a process by author's supervision and project performance indicators.

The directions of cooperation between local self-government bodies and executive bodies on the digital communication in the territorial communities is determined in order to establish and implement cooperation in addressing strategic and operational issues, such as: implementation of electronic governing, regulation of digital communication, control over information use and protection of social networks; formation of a single service content of electronic document management between local governments, services, departments and government agencies, which determine the rules, regulations of land use, coordinate the use of land of different categories of purpose.

E-government reduces the transaction costs of households, avoiding wasting time on permitting procedures. An important aspect of economy, which was discussed in the paper was the saving of administrative costs of the local community, resulting from the organization of a network of administrative services.

Indices of global competitiveness of territories are considered, including

such components as: saturation of territories with network technologies, Internet spread, innovation, level of education and readiness for changes. It was found that e-democracy is a platform for the implementation of e-government, a set of essential conditions without which the implementation of e-government is impossible. The conceptual framework of e-government is a plan of consistent action by citizens, local governments, which will ensure the implementation of e-government in local communities.

The greater idea of electronic governance is the efficiency of communication, strong links between all the elements of local communities in the administrative services field. In comparison between few united territorial communities we find more effective business, social services, self-governance in the area there public internet networks was stronger and administrative services were given to people via internet sources. It is recommended to self-governing bodies to keep some cost as a budget of development for electronic governance and stipulate readiness of population to digital communication and development of citizen society.

The Concept of electronic governing of the united territorial community is proposed, which defines the directions of organization of effective communication storage and use of information at the local level to ensure the formation of optimal infrastructure for community development, meet the interests of citizens and harmonize the interests of state and territorial communities.

Electronic democracy is a key condition for implementation of electronic governance and its adoption of the society.

Key-words: local governments, territorial community, electronic governance, planning of territories, electronic democracy, digital relations, land use and protection, development of the territories.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях України

1. Акімов А.В. Електронна демократія: поняття, механізми реалізації та спроби впровадження в Україні. *Держава та регіони. Серія Державне управління*. Запоріжжя, 2017. № 3 (59). С. 163-169.
2. Акімов А.В. Інституційні перешкоди впровадженню електронного урядування в Україні. *Держава та регіони. Серія Державне управління*. Запоріжжя, 2017. № 4 (60). С. 203-208.
3. Акімов А.В. Електронна демократія в контексті Європейської хартії місцевого самоврядування. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Київ, 2018. Том 29 (68). № 1. С. 178-182.
4. Акімов А.В. Електронне урядування як інструмент демократизації й розвитку суспільства в інформаційному напрямку: передумови розвитку в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Одеса, 2018. Вип. 3. С. 17-20.
5. Акімов А.В. Електронна демократія як альтернативна форма управління в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Київ, 2018. Том 29 (68). № 3. С. 23-27.

Стаття у періодичному науковому виданні іноземної держави

6. Акімов А.В. MECHANISM OF ELECTRONIC DEMOCRACY IN THE ADMINISTRATIVE SERVICES OFFICE. *LEGA SI VIATA*. 2018. №7/2 (319). С. 7-10.

Матеріали конференцій та тези доповідей

7. Акімов А.В. Інформаційні технології у сучасному менеджменті. *Проблеми управління економічним потенціалом регіонів* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 2 лист. 2017 р. Запоріжжя, 2017. С. 3-4.
8. Акімов А.В. Європейська хартія місцевого самоврядування як інструмент реалізації ідеї громадянського суспільства. *Державне і муніципальне*

управління: теорія, методологія, практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 2–3 бер. 2018 р. Запоріжжя, 2018., С. 73-75.

9. Акімов А.В. Поняття та зміст політики е-демократії в Україні. *Державне управління в Україні: виклики та перспективи* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 11–12 трав. 2018 р. Запоріжжя, 2018. С. 24-27.

10. Акімов А.В. Механізм електронної демократії як елементи забезпечення політичної комунікації. *Теорія і практика сучасної науки* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29–30 черв. 2018 р. Херсон, 2018., С. 38-40.

11. Акімов А.В. PUBLIC ADMINISTRATION: ISSUES OF THEORY AND PRACTICE *KEY ISSUES OF EDUCATION AND SCIENCES: DEVELOPMENT PROSPECTS FOR UKRAINE AND POLAND*: International Multidisciplinary Conference, Stalowa Wola, Republic of Poland, 20-21 July 2018. Volume 1. Stalowa Wola : Izdevniciba “Baltija Publishing”, 2018, P. 36-38.

12. Акімов А.В. Боротьба з корупцією у контексті механізмів електронної демократії. *Державне управління в Україні: виклики та перспективи* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 7–8 трав. 2021 р. Запоріжжя, 2021. С. 81-83.

13. Акімов А.В. Концептуальні засади управління ефективністю бізнес-процесів. *Проблеми управління економічним потенціалом регіонів* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 28 жов. 2021 р. Запоріжжя, 2021. С. 70-71.